

แบบฝึกเสริมทักษะ:

การอ่านจับใจความสำคัญ

เล่มที่ ๑ เรื่อง ความรู้พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

โดย

นางไอลิน นีตกลั่น

ตำแหน่งครู วิทยฐานะ: ครูชำนาญการ

โรงเรียนมัธยมสุรนันทน์กำแพงแสน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๙

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาศาสนา

กระทรวงศึกษาธิการ

สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้

สาระที่ ๑ การอ่าน

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหา
ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

๑. จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน
๒. ระบุเหตุผลและข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
๓. ระบุและอธิบายคำเปรียบเทียบและคำที่มีหลายความหมายในบริบทต่าง ๆ จากการอ่าน

๑. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของการอ่านจับใจความได้
๒. นักเรียนสามารถบอกความหมายของใจความสำคัญได้
๓. นักเรียนสามารถจำแนกผลความ หรือส่วนขยายใจความสำคัญได้
๔. นักเรียนสามารถอธิบายคุณลักษณะของนักอ่านจับใจความที่ดีได้

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

๑. ศึกษาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ เล่มที่ ๑ เรื่อง ความรู้พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ และทำความเข้าใจ คำแนะนำ คำชี้แจง วิธีการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญอย่างละเอียด

๒. ศึกษามาตรฐาน ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ของแบบฝึกทักษะให้เข้าใจ

๓. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน

๔. ศึกษาเนื้อหาทุกหัวข้อจากใบความรู้ให้เข้าใจ

๕. ฝึกทำกิจกรรมที่กำหนดให้

๖. ทำแบบฝึกทักษะทั้ง ๖ ชุด

๗. ตรวจสอบคำตอบแบบฝึกทักษะทั้ง ๖ ชุดจากภาคผนวกของแบบฝึก

๘. ทำแบบทดสอบหลังเรียน

๙. ตรวจสอบคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนจากภาคผนวกของแบบฝึก

๑๐. การเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ นอกเหนือจากการฝึกทักษะการจับใจความสำคัญจากงานเขียนประเภทต่าง ๆ แล้วยังเป็นการฝึกให้นักเรียนเป็นผู้มีลักษณะพึงประสงค์ในเรื่องต่อไปนี้ด้วย คือ

๑๐.๑ ฝึกความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น

๑๐.๒ ฝึกการทำงานให้เสร็จตามเวลา การส่งงานตามกำหนด

๑๐.๓ ฝึกความรับผิดชอบในการทำงาน

๑๐.๔ ฝึกความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการจัดเก็บเอกสารงาน แบบฝึก

๑๑. ห้ามทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบฝึกทักษะฉบับนี้

คำชี้แจงสำหรับครู

๑. การเตรียมตัวก่อนการสอน

๑.๑ แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ เล่มที่ ๑ เรื่อง ความรู้พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ ตามหัวข้อต่อไปนี้เป็นความหมายของใจความสำคัญ ความหมายของผลความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญหลักและวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ แนวทางในการอ่านจับใจความสำคัญ

๑.๒ จัดทำแผนจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการจับใจความสำคัญเรื่องที่อ่าน และศึกษาวิธีการใช้ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้

๑.๓ จัดเตรียมเอกสารให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน

๒. การปฏิบัติขณะสอน

๒.๑ อธิบายขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญให้นักเรียนเข้าใจ

๒.๒ อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อหาที่นักเรียนไม่เข้าใจ และดูแลนักเรียนให้ศึกษาไปตามลำดับขั้นตอน

๒.๓ สังเกตพฤติกรรมการทำแบบทดสอบและแบบฝึกประจำหน่วยของนักเรียน เพื่อประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามรูปแบบ

๒.๔ จัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนการสอน

๓. การปฏิบัติหลังการสอนเสร็จสิ้น

๓.๑ ทบทวน และแนะนำให้นักเรียนแบบฝึกทักษะให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด

๓.๒ ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนด้วยความสุจริต

๓.๓ ตรวจแบบฝึกทักษะ แบบทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน

๓.๔ บันทึกผลการสอบก่อนเรียน หลังเรียนของนักเรียน

กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน

เล่มที่ ๑ ความรู้พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ

ชื่อ.....เลขที่.....

ชั้น.....

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในช่อง ก ข ค หรือ ง

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑.				
๒.				
๓.				
๔.				
๕.				
๖.				
๗.				
๘.				
๙.				
๑๐.				

แบบทดสอบก่อนเรียน

เรื่อง ความรู้พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วิชาภาษาไทย

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว และทำเครื่องหมาย x ลงในกระดาษคำตอบ

๑. ข้อใดไม่ใช่ขั้นตอนอ่านจับใจความ

ก. อ่านผ่าน ๆ

ข. อ่านให้ละเอียด

ค. อ่านซ้ำ

ง. คัดลอก

๒. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับใจความสำคัญ

ก. เข้าใจประเภท

ข. ตั้งจุดมุ่งหมาย

ค. ใช้พจนานุกรม

ง. สำรวจส่วนประกอบ

๓. ข้อใดคือหลักการอ่านจับใจความสำคัญ

ก. ค้นหาสาระ

ข. ค้นหาข้อคิดเห็น

ค. ค้นหาข้อเท็จจริง

ง. ค้นหาความสำคัญ

๔. ใจความสำคัญมีลักษณะอย่างไร

ก. เป็นคำ

ข. เป็นวลี

ค. เป็นอนุประโยค

ง. เป็นประโยค

๕. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับใจความสำคัญ

ก. ครอบคลุมข้อความอื่น ๆ

ข. ทำให้เกิดเรื่อง

ค. เฉพาะตัว

ง. ถูกทุกข้อ

๖. ข้อใดถือว่าเป็นขั้นตอนแรกของการอ่านจับใจความ

ก. เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่อง

ข. อ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจ

ค. อ่านซ้ำตอนที่เข้าใจ

ง. อ่านผ่าน ๆ โดยตลอดเพื่อให้รู้เรื่อง

๗. การที่เราจะอ่านจับใจความสำคัญอย่างง่ายที่สุดคือ

ก. พยายามแยกย่อหน้าแต่ละย่อหน้าออกจากกัน

ข. ตั้งคำถามและคำตอบจากเรื่องที่อ่าน

ค. พยายามหาว่าส่วนใดเป็นส่วนขยายใจความสำคัญ

ง. พิจารณาองค์ประกอบของเรื่องในคราวเดียวกัน

ในกิจกรรมที่มนุษย์ต้องกระทำ การฟังเป็นกิจกรรมที่คนทำรองลงมาจากการหายใจเท่านั้น การฟังมีความสำคัญต่อความสำเร็จในชีวิตส่วนตัว อาชีพ สังคมและครอบครัว ถ้าคนทำงานได้ เรียนรู้ถึงการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ

๘. ใจความสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

- ก. คนทำงานได้เรียนรู้ถึงการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ
- ข. การฟังเป็นกิจกรรมที่คนทำรองลงมาจากการหายใจเท่านั้น
- ค. การฟังมีความสำคัญต่อความสำเร็จในชีวิต
- ง. การฟังเป็นกิจกรรมที่มนุษย์ต้องกระทำ

๙. เมื่อพบศัพท์ยากอ่านแล้วไม่เข้าใจนักเรียนควรทำอย่างไร

- ก. ถามคุณครู
- ข. ไปถามเพื่อน
- ค. เปิดพจนานุกรม
- ง. อ่านข้าม ๆ ไปเพื่อความรวดเร็ว

๑๐. เพราะเหตุใดเราควรทำความเข้าใจลักษณะของหนังสือว่าเป็นหนังสือประเภทใด

- ก. จะช่วยให้มีแนวทางอ่านจับใจความสำคัญได้ง่าย
- ข. จะทำให้เกิดความเข้าใจในหนังสือได้อย่างรวดเร็ว
- ค. จะทำให้อ่านได้อย่างเหมาะสม
- ง. จะทำให้เข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ความรู้พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ

ความหมาย

ใจความสำคัญ หมายถึง ใจความที่สำคัญ และเด่นที่สุดในย่อหน้า เป็นแก่นของย่อหน้าที่สามารถครอบคลุมเนื้อความในประโยคอื่น ๆ ในย่อหน้านั้นหรือประโยคที่สามารถเป็นหัวเรื่องของย่อหน้านั้นได้ ถ้าตัดเนื้อความของประโยคอื่นออกหมด หรือสามารถเป็นใจความหรือประโยคเดี่ยว ๆ ได้โดยไม่ต้องมีประโยคอื่นประกอบ ซึ่งในแต่ละย่อหน้าจะมีประโยคในใจความสำคัญเพียงประโยคเดียว หรืออย่างมากไม่เกิน ๒ ประโยค

ใจความรอง หรือพลความ (พน-ละ-ความ) หมายถึง ใจความ หรือประโยคที่ขยายความประโยคใจความสำคัญ เป็นใจความสนับสนุนใจความสำคัญให้ชัดเจนขึ้น อาจเป็นการอธิบายให้รายละเอียด ให้คำจำกัดความ ยกตัวอย่าง เปรียบเทียบ หรือแสดงเหตุผลอย่างถี่ถ้วน เพื่อสนับสนุนความคิด ส่วนที่มีใช้ใจความสำคัญ และมีใช้ใจความรอง แต่ช่วยขยายความให้มากขึ้น คือ รายละเอียด

การอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง การอ่านเพื่อจับใจความหรือข้อคิด ความคิดสำคัญหลักของข้อความ หรือเรื่องที่อ่าน เป็นข้อความที่คลุมข้อความอื่น ๆ ในย่อหน้าหนึ่ง ๆ ไว้ทั้งหมด

ลักษณะของใจความสำคัญ

๑. ใจความสำคัญเป็นข้อความที่ทำหน้าที่คลุมใจความของข้อความอื่นๆ ในตอนนั้นๆ ได้หมด ข้อความนอกนั้นเป็นเพียงรายละเอียดหรือส่วนขยายใจความสำคัญเท่านั้น
๒. ใจความสำคัญของข้อความหนึ่ง ๆ หรือย่อหน้าหนึ่ง ๆ ส่วนมากจะมีเพียงประการเดียว
๓. ใจความสำคัญส่วนมากมีลักษณะเป็นประโยค อาจจะเป็นประโยคเดี่ยวหรือประโยคซ้อนก็ได้ แต่ในบางกรณีใจความสำคัญไม่ปรากฏเป็นประโยค เป็นเพียงใจความที่แฝงอยู่ในข้อความตอนนั้นๆ
๔. ใจความสำคัญที่มีลักษณะเป็นประโยคส่วนมากจะปรากฏอยู่ต้นข้อความในการอ่านใดๆ ก็ตามจุดมุ่งหมายเพื่อจับใจความสำคัญของข้อความที่ได้อ่าน ดังนั้นถ้ารู้จักสังเกตประโยคที่เป็นใจความสำคัญของข้อความแต่ละข้อความและรู้จักแยกใจความหลักออกจากใจความรองได้ ก็จะทำให้เราเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

หลักในการอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญให้เข้าใจง่ายและรวดเร็วผู้อ่านควรมีแนวทางและพื้นฐานดังนี้

๑. สืบหาส่วนประกอบของหนังสือ เช่น ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ ฯลฯ เพราะส่วนประกอบของหนังสือจะทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องหรือหนังสือที่อ่านได้กว้างขวางและรวดเร็ว

๒. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อเป็นแนวทางใช้กำหนดวิธีอ่านให้เหมาะสมและจับใจความหรือหาคำตอบได้รวดเร็วขึ้น โดยจับใจความให้ได้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร แล้ว นำมาสรุปเป็นใจความสำคัญ

๓. มีทักษะในการใช้ภาษา สามารถเข้าใจความหมายของคำศัพท์ต่าง ๆ มีประสบการณ์ หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน มีความเข้าใจลักษณะของหนังสือเพราะหนังสือแต่ละประเภทมีรูปแบบการแต่งและเป้าหมายของเรื่องที่แตกต่างกัน

๔. ใช้ความสามารถในด้านการแปลความหมายของคำ ประโยค และข้อความต่าง ๆ อย่างถูกต้องรวดเร็ว

๕. ใช้ประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านมาประกอบจะช่วยให้เข้าใจและจับใจความได้ง่ายขึ้น

สรุปการอ่านจับใจความ สรุปการอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง การอ่านที่ต้องการ แยกแยะเรื่องที่อ่านให้ได้ว่า ส่วนใดเป็นใจความหรือข้อความที่สำคัญที่สุด และส่วนใดเป็นข้อความ ประกอบการจับใจความจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจว่าผู้เขียนต้องการสื่ออะไรอย่างถูกต้อง โดยผู้อ่านต้องใช้ความสามารถทางภาษา ประสบการณ์หรือภูมิหลังในด้านการแปลความหมายของคำ ข้อความ เพื่อจับใจความได้รวดเร็วขึ้น

วิธีจับความสำคัญ

วิธีจับใจความสำคัญมีหลายอย่าง ขึ้นอยู่กับความชอบอย่างไร เช่น การขีดเส้นใต้ การใช้สีต่าง ๆ กัน แสดงความสำคัญมากน้อยของข้อความ การบันทึกย่อเป็นส่วนหนึ่งของการอ่านจับใจความสำคัญที่ดี แต่ผู้ที่ย่อควรย่อด้วยสำนวนภาษาและสำนวนของตนเอง ไม่ควรย่อโดยการตัดเอาข้อความสำคัญมาเรียงต่อกัน เพราะอาจทำให้ผู้อ่านพลาดสาระสำคัญบางตอนไป อันเป็นเหตุให้การตีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนได้ วิธีจับใจความสำคัญมีดังนี้

๑. พิจารณาทีละย่อหน้า

๒. ตัดส่วนที่เป็นรายละเอียดออกได้ เช่น ตัวอย่าง สำนวนโวหาร อุปมาอุปไมย (การเปรียบเทียบ) ตัวเลข สถิติ ตลอดจนคำถามหรือคำพูดของผู้เขียนซึ่งเป็นส่วนขยายใจความสำคัญ

๓. สรุปใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

การพิจารณาตำแหน่งใจความสำคัญ

ใจความสำคัญของข้อความในแต่ละย่อหน้าจะปรากฏดังนี้

๑. ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนต้นของย่อหน้า

๒. ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนกลางของย่อหน้า

๓. ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนท้ายของย่อหน้า

๔. ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนต้นและตอนท้ายของย่อหน้า

๕. ผู้อ่านสรุปขึ้นเอง จากการอ่านทั้งย่อหน้า (ในกรณีใจความสำคัญหรือความคิด สำคัญอาจอยู่รวมในความคิดย่อย ๆ โดยไม่มีความคิดที่เป็นประโยคหลัก) หลักการอ่านจับใจความสำคัญให้เข้าใจง่ายและรวดเร็ว

วิธีการฝึกฝนเป็นนักอ่านจับใจความสำคัญ

๑. สร้างนิสัยรักการอ่าน โดยพยายามฝึกอ่านข้อความทุกประเภท แม้แต่ป้ายประกาศต่าง ๆ ก็ควรอ่าน การฝึกอ่านบ่อย ๆ จะทำให้เกิดนิสัยรักการอ่าน อ่านหนังสือได้เร็วช่างสังเกต และจดจำ ข้อความต่าง ๆ ได้ดีขึ้น

๒. หัดใช้พจนานุกรม เมื่ออ่านแล้วพบศัพท์ที่ไม่เข้าใจอย่าทอดทิ้งหรือปล่อยผ่าน การใช้พจนานุกรมจะทำให้นักเรียนรู้คำศัพท์มากขึ้น

๓. จดบันทึกการอ่าน ขณะที่อ่านควรมีสุมจดบันทึก เพื่อบันทึกถ้อยคำ ที่น่าสนใจ แปลกใหม่ ไพเราะ มีคติ ข้อคิด ความรู้ใหม่ ๆ หรือข้อความที่นักเรียนประทับใจ โดยบันทึกชื่อ หนังสือและ ผู้เขียนไว้ด้วย และหากเป็นหนังสือที่นักเรียนต้องอ่านบ่อย ๆ อาจใช้ปากกาขีดเน้น ข้อความ หรือปะกระดาษสีคั่นหน้าที่มีข้อความดังกล่าว

๔. ฝึกจับใจความสำคัญทีละย่อหน้า การอ่านจับใจความสำคัญนั้น ควรเริ่มต้นจากการจับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าให้ได้ถูกต้องแม่นยำ เสียก่อน เพราะงานเขียนที่ดีนั้นแม้ใจความหลายอย่างแต่ใน ๑ ย่อหน้า มีใจความสำคัญเพียง ๑ ใจความเท่านั้น หากเรื่องมีหลายย่อหน้า แสดงว่ามีใจความสำคัญหลายใจความ เมื่อนำใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า มาพิจารณาร่วมกันก็จะทำให้สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้ในที่สุด

ตัวอย่างการอ่านจับใจความสำคัญ

เกษตรกรสวนทุเรียนในพื้นที่ จ.อุตรดิตถ์ ช่วงฤดูเก็บผลทุเรียน มีการใช้สารเอทีฟอน สารเคมีเร่งสุก โดยนำสารตัวนี้มาละลายกับน้ำ จากนั้นผสมกับขมิ้นชัน แล้วนำมาทาที่หัวขั้วทุเรียนที่แก่เพื่อเร่งให้ทุเรียนสุกพร้อมกัน ทำให้ได้ผลผลิตเร็วขึ้น

วิธีสรุปใจความสำคัญ

ใคร	เกษตรกรสวนทุเรียน
ทำอะไร	ใช้สารเอทีฟอน เร่งสุกลูกทุเรียน
เมื่อไร	ฤดูเก็บผลทุเรียน
อย่างไร	สารเคมีเร่งสุกละลายน้ำผสมกับขมิ้นชัน
ผลเป็นอย่างไร	ทุเรียนสุกพร้อมกันทำให้ได้ผลผลิตเร็วขึ้น

สรุปใจความสำคัญ

เกษตรกรสวนทุเรียนในช่วงฤดูเก็บผลทุเรียน มีการใช้สารเร่งสุกจะทำให้ทุเรียนสุกพร้อมกัน ทำให้ได้ผลผลิตเร็วขึ้น

เริ่มทำแบบฝึก
ทบทวนความรู้
กันเถอะครับ

แบบฝึกพื้นฐานการอ่านจับความที่ ๑

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านข้อความในกรอบ แล้วสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านลงในกรอบด้านล่าง
(๑๐ คะแนน)

๑. กระเบื้องเคลือบในห้องน้ำมักจะเกิดความสกปรกได้ง่าย ถ้าหากไม่ดูแลรักษาอย่างสม่ำเสมอ เมื่อปล่อยทิ้งไว้นาน ๆ นับวันคราบโคลก็จะเต็มไปด้วยหนืด จนอาจเป็นอันตรายได้ มีวิธีการทำความสะอาดได้ง่าย ๆ คือ เพียงแค่เอาน้ำราดตรงบริเวณที่กระเบื้องเคลือบสกปรก แล้วนำเกลือมาโรยลงบนแปรงขัดทั่วห้องน้ำและที่ผนังของห้องน้ำ จะพบว่า เกลือช่วยขจัดคราบสกปรกต่าง ๆ ให้หายไป อย่างง่ายดาย เมื่อขัดเสร็จแล้วล้างห้องน้ำให้ครบเกล็ดออกให้หมด เพียงเท่านี้ห้องน้ำก็จะดูสะอาด ปราศจากคราบโคลเป็นเงาแวววาวเหมือนของใหม่

วิธีสรุปใจความสำคัญ

ใคร.....

ทำอะไร.....

เมื่อไร.....

อย่างไร.....

ผลเป็นอย่างไร.....

สรุปใจความสำคัญ

.....
.....
.....

๒. อ่างล้างจานเมื่อใช้นาน ๆ เศษอาหารหรือไขมันก็จะเกาะติดรอบ ๆ ท่อ ยิ่งนานยิ่งสะสมจนทำให้อ่างอุดตัน เป็นเหตุให้น้ำไหลไม่สะดวกหรือไหลไม่ได้ วิธีการแก้ไขคือ เอา แก้วแกงใส่ลงไป ในท่อ ๒-๓ ซ้อน นำเบกกิ้งโซดาหรือผงฟูต้มในน้ำให้เดือดแล้วเทลงไป ในท่อ ไขมันในท่อที่อุดตันก็จะหายไป

วิธีสรุปใจความสำคัญ

ใคร.....

ทำอะไร.....

เมื่อไร.....

อย่างไร.....

ผลเป็นอย่างไร.....

สรุปใจความสำคัญ

.....
.....
.....

แบบฝึกพื้นฐานการอ่านจับความที่ ๒

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านข้อความในกรอบ แล้วสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านลงในกรอบด้านล่าง
(๑๐ คะแนน)

๑. เตารีดไหม้เป็นปัญหาที่พบบ่อยๆ ซึ่งเมื่อนำมารีดผ้าจะทำให้ฝืดกริด ไม่คล่อง และทำให้พื้นเตารีดมีรอยไหม้ดำติดอยู่ วิธีการแก้ไข คือ การใช้ยาสีฟันป้ายที่รอยไหม้ของเตารีด แล้วใช้เศษผ้าถูแรงๆ ให้ทั่ว รอยไหม้ก็จะหายไป แล้วนำผ้าชุบน้ำทำความสะอาดอีกครั้ง เตารีดก็จะใช้ได้ดีตามปกติ

วิธีสรุปใจความสำคัญ

ใคร.....

ทำอะไร.....

เมื่อไร.....

อย่างไร.....

ผลเป็นอย่างไร.....

สรุปใจความสำคัญ

.....
.....
.....

๒. นกคีรีบุณเป็นนกที่มาจากต่างประเทศ พ่อค้ามักจะส่งมาจาก ฮอลแลนด์ เยอรมัน ได้หวั่นเป็นส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตามเนื่องจากนกคีรีบุณมีต้นกำเนิดมาจากภูมิประเทศแถบร้อน ฉะนั้นสภาพอากาศบ้านเราจึงเหมาะสมที่จะเลี้ยง นกคีรีบุณได้เป็นอย่างดี แต่ต้องระวังในเรื่องขุง เพราะนกคีรีบุณแพ้ยุง ถ้าโดนขุงกัดจะทำให้มันอ่อนแอ และตายได้ในที่สุด

วิธีสรุปใจความสำคัญ

ใคร.....

ทำอะไร.....

เมื่อไร.....

อย่างไร.....

ผลเป็นอย่างไร.....

สรุปใจความสำคัญ

.....
.....
.....

แบบฝึกพื้นฐานการอ่านจับความที่ ๓

คำสั่ง จากข้อความต่อไปนี้ ให้นักเรียนแยกประโยคที่เป็นใจความสำคัญของเรื่อง (๘ คะแนน)

๑. อาหารมื้อหลักที่ไม่ควรดื่มน้ำคือ อาหารมื้อเช้า เนื่องจากตอนเช้าเป็นการเริ่มต้นทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิต อาหารมื้อเช้าจะทำให้ร่างกายได้รับพลังงานและสารอาหารอย่างเพียงพอ สามารถปฏิบัติงานในแต่ละวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ระยะเวลาระหว่างมื้อเย็นกับมื้อ เช้าห่างกันถึง ๑๒ ชั่วโมง อาหารที่ได้รับประทานตั้งแต่ตอนเย็นจะถูกเผาผลาญเป็นพลังงานจนหมดสิ้น ระดับน้ำตาลในเลือดก็ลดต่ำลง จึงทำให้ร่างกายต้องการอาหารเพื่อสร้างพลังงานใหม่

ใจความสำคัญ คือ.....
.....
.....
.....

๒. ชีวิตของคนเมืองหลวงในปัจจุบัน มีแต่ความเคร่งเครียด และเร่งรีบในการปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ทำให้บางครั้งรับประทานอาหารไม่เป็นเวลาหรือไม่ได้รับประทานอาหาร ตรงตามมื้ออาหาร บางคนต้องงดเว้นอาหารบางมื้อไปก็มี ปัญหาเหล่านี้ทำให้ร่างกายไม่ได้รับพลังงานและสารอาหารที่ต้องการอย่างเพียงพอในแต่ละวัน อันมีผลกระทบต่อสุขภาพทำให้ ภูมิคุ้มกันร่างกายอ่อนแอ เกิดภาวะติดเชื้อโรคได้ง่าย และเกิดเจ็บป่วยการรับประทานอาหารไม่ครบ ทุกมือนั่นบ่งชี้มีโทษต่อสุขภาพอย่างยิ่ง

ใจความสำคัญ คือ.....
.....
.....
.....

๓. สาเหตุสำคัญที่ทำให้หลายคนไม่รับประทานอาหารเช้ามี ๒ ประการ คือประการแรก ไม่รับประทานอาหารเช้าเพราะไม่มีเวลาพอ นอนตื่นสาย ต้องรีบไปโรงเรียนหรือไปทำงานจึงไม่ สะดวกและไม่พร้อมในการเตรียมอาหารเช้า วิธีแก้ปัญหานี้คือ การทำอาหารที่ง่าย ๆ สะดวก รวดเร็วไม่ต้องพิถีพิถันมากนัก เช่น ข้าวไข่เจียว ไข่ต้ม แซนวิช ฯลฯ ประการที่สอง ไม่รับประทาน อาหารเช้าเพราะกลัวอ้วน หรือต้องการลดน้ำหนัก วิธีแก้ปัญหานี้ไม่ใช่การงดอาหารมื้อใด มื้อหนึ่ง แต่ควรรับประทานอาหารเช้าให้ครบทุกมื้อ โดยการควบคุมอาหารและให้ได้สารอาหารถูกต้องตามหลัก โภชนาการ

ใจความสำคัญ คือ.....
.....
.....
.....

๔. ผลการวิจัยพบว่า การรับประทานอาหารเช้าทำให้การทำงานภายในร่างกายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะร่างกายได้รับสารอาหารที่เพียงพอและมีระดับน้ำตาลในเลือดอยู่ในระดับปกติ

ใจความสำคัญ คือ.....
.....
.....
.....

แบบฝึกพื้นฐานการอ่านจับความที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกประโยคที่เป็นใจความสำคัญ และส่วนขยายใจความสำคัญ ของข้อความที่กำหนดให้ต่อไปนี้ (๑๐ คะแนน)

๑. ควายเป็นสัตว์อยู่คู่กับสังคมไทยมานานตั้งแต่ครั้งบรรพบุรุษ มีความสัมพันธ์กับคนไทยอย่างแนบแน่น ควายใช้ในการทำนา ใช้ในการทำเกวียนหรือใช้ในการทำศึกสงคราม เพราะแข็งแรงและอ่อนโยน แต่ควายที่เลี้ยงเป็นฝูงจะปราดเปรียว จับและควบคุมได้ยากกว่าควายบ้าน เพราะเป็นสัตว์ที่มีสัญชาตญาณในการป้องกันตนเองสูงในภาวะที่มีภัยถึงตัว ควายจะชอบนอนแช่ปลัก

ประโยคใจความสำคัญ

.....

.....

.....

ส่วนขยาย.....

.....

.....

๒. ควายแม่น้ำ บางครั้งเรียกว่า ควายแขก เพราะมีการเลี้ยงควายชนิดนี้มากในประเทศอินเดียและปากีสถาน ควายแม่น้ำจัดเป็นควายนม เนื่องจากมีขนาดเต้าใหญ่ให้น้ำนมได้ถึง ๕ ลิตรต่อวัน ลักษณะของควายแม่น้ำผิวหนังค่อนข้างมีสีดำ โครงสร้างใหญ่ เหนียงที่หน้าอกยาน

ประโยชน์ความสำคัญ

.....

.....

.....

ส่วนขยาย.....

.....

.....

แบบฝึกพื้นฐานการอ่านจับความที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกประโยคที่เป็นใจความสำคัญ และส่วนขยายใจความสำคัญของข้อความที่กำหนดให้ต่อไปนี้ (๑๐ คะแนน)

๑. กินผักไม่ดีใคร ๆ ก็รู้ แต่ถ้าความหิวไม่ปราณี แสบท้องจนนอนไม่ได้ จะทำยังไงดีละ?! อะไรกินได้และอะไรกินไม่ได้ น้ำเต้าหู้ น้ำเต้าหู้ที่มีขายทั่วไปในตลาดได้รึเปล่า เป็นทางเลือกที่ดีสำหรับบรรเทาความหิวยาม กลางคืน นอกจากจะอุ่นท้องแล้ว ยังมีกรดอะมิโนทริปโตเฟนที่ช่วยให้คุณหลับสบายอีกด้วย ควรเลือกดื่มแบบที่ไม่เติมน้ำตาลและธัญพืชอะไรเลย ระบบย่อยจะได้ไม่ต้องทำงานหนักมากนัก แต่หากติดหวานก็พออนุโลมให้ใส่น้ำตาลได้ ๑ ช้อนชา ส้ม ส้มเป็นผลไม้ที่มีสารอาหารมากมายทั้งวิตามินเอ บี ซี และอื่น ๆ แต่ก็มีน้ำตาลสูงเช่นกัน เวลากินต้องกินทั้งผลเท่านั้น ไม่ควรดื่มเฉพาะ น้ำส้มคั้น เพราะจะให้น้ำตาลในปริมาณเกินพอดี หากคุณกินแล้วต้องกลับไปทำงานต่อรสเปรี้ยว ๆ หน้อยของส้มจะช่วยลดความเครียดและทำให้คุณรู้สึกสดชื่นขึ้น แอปเปิ้ล ถ้าเป็นแอปเปิ้ลเขียวก็ดี แต่ถ้าไม่มีแอปเปิ้ลแดงก็ได้ เพราะผลไม้ชนิดนี้มีใยอาหารสูง ทำให้คุณอิ่มท้องแต่มีแคลอรีค่อนข้างต่ำ ลูกขนาดประมาณหนึ่งกำมือให้พลังงานไม่ถึง ๖๐ แคลอรีด้วยซ้ำ น้ำเปล่า หากคุณจำเป็นต้องอยู่ดึก ควรจิบน้ำเปล่าเรื่อย ๆ เพื่อป้องกันอาการขาดน้ำ และให้ร่างกายรู้สึกสดชื่น ลองดื่มน้ำสักแก้วสองแก้ว รอสัก ๑๐ นาที หากท้องยังร้องไม่หยุด ค่อยตรงเข้าไปค้นตู้เย็นหาตัวช่วยบรรเทาความหิวอื่น ๆ

ประโยคใจความสำคัญ

.....

.....

.....

ส่วนขยาย.....

.....

.....

๒. คนที่จะเป็นคนฉลาดรอบรู้จะต้องเป็นคนที่รู้จักหน้าที่ตนเองเมื่อรู้ว่าตนเองเป็นนักเรียน ก็ควรศึกษาเล่าเรียนอย่างเต็มที่ ตั้งใจเรียนอย่างสุดความสามารถ และรู้จักค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ นอกจากรู้หน้าที่แล้วควรจะมีวินัยและความรับผิดชอบสามารถควบคุมความประพฤติของตนเองให้ทำในสิ่งที่ควรกระตือรือร้นที่จะทำในสิ่งที่ถูกต้อง

ประโยชน์ใจความสำคัญ

.....

.....

.....

ส่วนขยาย.....

.....

.....

แบบฝึกพื้นฐานการอ่านจับความที่ ๒

คำสั่ง จงขีดเส้นใต้ประโยคใจความสำคัญจากข้อความที่กำหนดให้ (๘ คะแนน)

๑. ศิลปะแห่งการฟังนั้นไม่ได้หมายถึง การนั่งปล่อยให้ผู้อื่นพูดฝ่ายเดียว การทำเช่นนั้นง่ายเกินกว่าที่จะนับว่าเป็นศิลปะ ศิลปะการฟังจึงหมายถึง ความสามารถที่จะชักจูงผู้พูดให้หันเข้ามาหาเรื่องที่เขานัด คือ แสดงให้เห็นว่าตนกำลังฟังคำพูดของเขาด้วยความตั้งใจ

๒. ประเทศที่พัฒนาแล้วต่างตระหนักกันดีว่า การศึกษานั้นเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศที่ยอดเยี่ยมที่สุด การเร่งรัดพัฒนาทางวัตถุใด ๆ จักล้มเหลวสิ้น หากประชาชนยังด้อยการศึกษา

๓. วัดกับคนไทยมีความเกี่ยวพันกันอย่างลึกซึ้งตลอดมา ในสมัยก่อนวัดเป็นทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตประจำวัน เป็นโรงเรียนอบรมสั่งสอนเด็ก เป็นศาล ไกล่เกลี่ยข้อขัดแย้งของผู้ใหญ่

๔. ความสมบูรณ์ของชีวิตมาจากความเข้าใจชีวิตเป็นพื้นฐาน คือเข้าใจธรรมชาติ เข้าใจความเป็นมนุษย์ และความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกันระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับธรรมชาติ มีความรักความเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์และธรรมชาติอย่างจริงใจ

๕. ความเครียดทำให้เพิ่มฮอร์โมนอะดรีนาลีนในเลือด ทำให้หัวใจเต้นเร็ว เส้นเลือดบีบตัว กล้ามเนื้อแข็งตึง ระบบย่อยอาหารผิดปกติและเกิดอาการปวดหัว ปวดท้อง ใจสั่น แข็งขา อ่อนแรง ความเครียดจึงเป็นตัวการที่เร่งให้แก่เร็ว

๖. สารอาหารในข้าวกล้องจะช่วยให้ร่างกายแข็งแรงและช่วยป้องกันโรคอ้วน ข้าวกล้องมีสารเส้นใยมากกว่าข้าวขาว ๘ เท่า ข้าวกล้องจะช่วยดูดซับไขมันและน้ำตาลในอาหาร แล้วขับออกมาเป็นกากอาหาร ทำให้ไขมันและน้ำตาลซึมเข้ากระแสเลือดน้อยลง

๗. ปลาจากจังหวัดสมุทรสงครามหรือแม่กลองกินอร่อยกว่าปลาทูน่านน้ำอื่น เพราะนวลดินและระบบน้ำ บริเวณแก่งอ่าวไทยแถบจังหวัดสมุทรสาครและสมุทรสงครามโดยเฉพาะบริเวณปากน้ำและแก่งอ่าวแม่กลองจะเป็นดินเลนร่วนซุยซึ่งมีนวลดินที่ทำให้ปลาทูนอร่อย

๘. คนโบราณท่านแบ่งการปกครองในบ้านไว้ดังนี้ คือ สามีเป็นใหญ่นอกบ้าน ซึ่งหมายความว่าสามีเป็นผู้มีภาระหน้าที่ทำงานภายนอกบ้าน เป็นงานอาชีพหาเงินเลี้ยงครอบครัว ส่วนภริยาเป็นใหญ่ในบ้าน ซึ่งหมายความว่า ผู้รับผิดชอบในการปกครองดูแลกิจการในบ้านซึ่งเป็นพวกการบ้านงานครัวนั่นเองหรือ " สามีเป็นผู้หา ภริยาเป็นผู้เก็บ (เงิน)" การแบ่งหน้าที่ของสามีและภริยากันเช่นนี้ทำให้คนแต่ก่อนอยู่ด้วยกันอย่างสันติสุข

กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน

เล่มที่ ๑ ความรู้พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ

ชื่อ.....เลขที่.....
ชั้น.....

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในช่อง ก ข ค หรือ ง

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑.				
๒.				
๓.				
๔.				
๕.				
๖.				
๗.				
๘.				
๙.				
๑๐.				

แบบทดสอบหลังเรียน
เรื่อง ความรู้พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วิชาภาษาไทย

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว และทำเครื่องหมาย x ลงในกระดาษคำตอบ

๑. เพราะเหตุใดเราควรทำความเข้าใจลักษณะของหนังสือว่าเป็นหนังสือประเภทใด

- ก. จะช่วยให้มีแนวทางอ่านจับใจความสำคัญได้ง่าย
- ข. จะทำให้เกิดความเข้าใจในหนังสือได้อย่างรวดเร็ว
- ค. จะทำให้อ่านได้อย่างเหมาะสม
- ง. จะทำให้เข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

๒. เมื่อพบศัพท์ยากอ่านแล้วไม่เข้าใจนักเรียนควรทำอย่างไร

- ก. ถามคุณครู
- ข. ปลอมไปก่อน
- ค. เปิดพจนานุกรม
- ง. อ่านข้าม ๆ ไปเพื่อความรวดเร็ว

๓. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับใจความสำคัญ

- ก. ครอบคลุมข้อความอื่นๆ
- ข. ทำให้เกิดเรื่อง
- ค. เฉพาะตัว
- ง. ถูกทุกข้อ

๔. ข้อใดคือหลักการอ่านจับใจความสำคัญ

- ก. ค้นหาสาระ
- ข. ค้นหาข้อคิดเห็น
- ค. ค้นหาข้อเท็จจริง
- ง. ค้นหาความสำคัญ

ในกิจกรรมที่มนุษย์ต้องกระทำ การฟังเป็นกิจกรรมที่คนทำรองลงมาจากการหายใจเท่านั้น การฟังมีความสำคัญต่อความสำเร็จในชีวิตส่วนตัว อาชีพ สังคมและครอบครัว ถ้าคนทำงานได้ เรียนรู้ถึงการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ

๕. ใจความสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

- ก. คนทำงานได้เรียนรู้ถึงการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ
- ข. การฟังเป็นกิจกรรมที่คนทำรองลงมาจากการหายใจเท่านั้น
- ค. การฟังมีความสำคัญต่อความสำเร็จในชีวิต
- ง. การฟังเป็นกิจกรรมที่มนุษย์ต้องกระทำ

๖. ใจความสำคัญมีลักษณะอย่างไร

- ก. เป็นคำ
- ข. เป็นวลี
- ค. เป็นอนุเจต
- ง. เป็นประโยค

๗. ข้อใดถือว่าเป็นขั้นตอนแรกของการอ่านจับใจความ

- ก. เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่อง
- ข. อ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจ
- ค. อ่านซ้ำตอนที่ไม่เข้าใจ
- ง. อ่านผ่าน ๆ โดยตลอดเพื่อให้รู้เรื่อง

๘. ข้อใดไม่ใช่ขั้นตอนอ่านจับใจความ

- ก. อ่านผ่านๆ
- ข. อ่านให้ละเอียด
- ค. อ่านซ้ำ
- ง. คัดลอก

๕. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับใจความสำคัญ

ก. เข้าใจประเภท

ข. ตั้งจุดมุ่งหมาย

ค. ใช้พจนานุกรม

ง. สืบหาส่วนประกอบ

๑๐. การที่เราจะอ่านจับใจความสำคัญอย่างง่ายที่สุดคือ

ก. พยายามแยกย่อหน้าแต่ละย่อหน้าออกจากกัน

ข. ตั้งคำถามและคำตอบจากเรื่องที่อ่าน

ค. พยายามหาว่าส่วนใดเป็นส่วนขยายใจความสำคัญ

ง. พิจารณาองค์ประกอบของเรื่องในคราวเดียวกัน

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (๒๕๕๒). หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน สาระทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ช่วงชั้นที่ ๓ (ม. ๑ - ม. ๓).
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ครูสภาลาดพร้าว.
- _____. (๒๕๔๕). หนังสือเรียนภาษาไทยท๑๐๑ ท๑๐๒ ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑.
กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (๒๕๕๔). หนังสือเรียนภาษาไทย วิวิธภาษา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช ๒๕๕๑. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
- จุไรรัตน์ ลักขณะศิริ และบาหยัน อิมสำราญ. (๒๕๔๗). การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : คณะอักษรศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วชิราพรณ จันทน์เทศ. (๒๕๕๓). การพัฒนาชุดการสอนด้วยตนเองวิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑. สารนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการ
มัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศรีวรรณ ศรีสวัสดิ์. (๒๕๕๒). การสร้างแบบฝึกอ่านจับใจความสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑.
สารนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

๑. ง	๒. ก	๓. ก	๔. ง	๕. ก
๖. ง	๗. ข	๘. ก	๙. ก	๑๐. ก

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

๑. ก	๒. ก	๓. ก	๔. ก	๕. ก
๖. ง	๗. ง	๘. ง	๙. ก	๑๐. ข

เฉลยแบบฝึกพื้นฐานการอ่านจับใจความที่ ๑

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านข้อความในกรอบ แล้วสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านลงในกรอบด้านล่าง
(๑๐ คะแนน)

๑. กระจกเงาในห้องน้ำมักจะเกิดคราบสกปรกได้ง่าย ถ้าหากไม่ดูแลรักษาอย่างสม่ำเสมอ เมื่อปล่อยทิ้งไว้นาน ๆ นับวันคราบโคลก็จะเต็มไปด้วยคราบสกปรก จนอาจเป็นอันตรายได้ มีวิธีการทำความสะอาดได้ง่าย ๆ คือ เพียงแค่เอาน้ำราดตรงบริเวณที่กระจกเงาสกปรก แล้วนำเกลือมาโรยลงบนแปรงขัดทั่วห้องน้ำและที่ผนังของห้องน้ำ จะพบว่า เกลือช่วยขจัดคราบสกปรกต่าง ๆ ให้หายไป อย่างง่ายดาย เมื่อขัดเสร็จแล้วล้างห้องน้ำให้ครบเกล็ดออกให้หมด เพียงเท่านี้ห้องน้ำก็จะดูสะอาด ปราศจากคราบโคลเป็นเงาแวววาวเหมือนของใหม่

วิธีสรุปใจความสำคัญ

ใคร.....กระจกเงาในห้องน้ำ

ทำอะไร.....มีคราบสกปรก

เมื่อไร.....เมื่อใช้นาน ๆ

อย่างไร..วิธีทำความสะอาดง่าย ๆ ใช้เกลือขัดเพื่อทำความสะอาด...

ผลเป็นอย่างไร.....ห้องน้ำดูสะอาดปราศจากคราบสกปรก.....

สรุปใจความสำคัญ

กระจกเงาในห้องน้ำเกิดคราบสกปรก เมื่อปล่อยทิ้งไว้นาน ๆ วิธีการทำความสะอาด ง่ายๆ ๆ คือ นำเกลือมาโรยแล้วขัดให้ทั่วห้องน้ำจะช่วยขจัดคราบสกปรกต่าง ๆ ทำให้ห้องน้ำดูสะอาดปราศจากคราบโคล เป็นเงาแวววาวเหมือนของใหม่

๒. อ่างล้างจานเมื่อใช้นาน ๆ เศษอาหารหรือไขมันก็จะเกาะติดรอบ ๆ ท่อ ยิ่งนานยิ่งสะสมจนทำให้อ่างอุดตัน เป็นเหตุให้น้ำไหลไม่สะดวกหรือไหลไม่ได้ วิธีการแก้ไขคือ นำ แก้วแกงใส่ลงไปในห้องน้ำ ๒-๓ ซ้อน นำเบกกิ้งโซดาหรือผงฟูต้มในน้ำให้เดือดแล้วเทลงไปในห้องน้ำที่อุดตันก็จะทำให้หายไป

วิธีสรุปใจความสำคัญ

ใคร.....อ่างล้างจาน.....

ทำอะไร.....อุดตัน.....

เมื่อไร.....เมื่อใช้ไปนานๆ เศษอาหารหรือไขมัน.....

อย่างไร...นำแก้วแกงใส่ลงไปในห้องน้ำ เบกกิ้งโซดาหรือผงฟูต้มในน้ำให้เดือดแล้วเทลงไป.....

ผลเป็นอย่างไร.....ท่อที่อุดตันก็จะหายไป.....

สรุปใจความสำคัญ

อ่างล้างจาน เมื่อใช้นาน ๆ เศษอาหารหรือไขมัน จะทำให้อ่างอุดตัน แก้ไขโดยใส่แก้วแกง ลงในห้องน้ำหรือเบกกิ้งโซดาหรือผงฟูต้มในน้ำให้เดือดแล้วเทลงไปในห้องน้ำ ท่อจะหายอุดตัน

ไม่ยากเลยใช่ไหมคะ....

เฉลยแบบฝึกพื้นฐานการอ่านจับใจความที่ ๒

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านข้อความในกรอบ แล้วสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านลงในกรอบด้านล่าง
(๑๐ คะแนน)

๑. เตารีดไหม้เป็นปัญหาที่พบบ่อยๆ ซึ่งเมื่อนำมารีดผ้าจะทำให้ฝืด รีดไม่คล่อง และทำให้พื้นเตารีดมีรอยไหม้ดำติดอยู่ วิธีการแก้ไข คือ การใช้ยาสีฟันป้ายที่รอยไหม้ของเตารีด แล้วใช้เศษผ้าถูแรงๆ ให้ทั่ว รอยไหม้ก็จะหายไป แล้วนำผ้าชุบน้ำทำความสะอาดอีกครั้ง เตารีดก็จะใช้ได้ดีตามปกติ

วิธีสรุปใจความสำคัญ

ใคร.....เตารีดไหม้.....

ทำอะไร.....รีดผ้า.....

เมื่อไร...ฝืด รีดไม่คล่องและที่พื้นมีรอยไหม้ติด.....

อย่างไร.....ใช้ยาสีฟันป้ายที่รอยไหม้ แล้วใช้ผ้าถูแรง ๆ
รอยไหม้ก็จะหายไปและนำผ้าชุบน้ำทำความสะอาดอีกครั้ง....

ผลเป็นอย่างไร.....เตารีดก็จะใช้ได้ดีตามปกติ....

สรุปใจความสำคัญ

เตารีดไหม้ เมื่อนำมารีดผ้าจะทำให้ฝืด รีดไม่คล่อง และที่พื้นจะมีรอยไหม้ดำติด แก้ไขโดยใช้ ยาสีฟันป้ายที่รอยไหม้ แล้วใช้ผ้าถูแรง ๆ รอยไหม้ก็จะหายไป และนำผ้าชุบน้ำทำความสะอาดอีกครั้ง เตารีดก็จะใช้ได้ดีตามปกติ

๒. นกคีรีบุณเป็นนกที่มาจากต่างประเทศ พ่อค้านจะสั่งมาจาก ฮอลแลนด์ เยอรมัน ได้หวั่นเป็นส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตามเนื่องจากนกคีรีบุณมีต้นกำเนิดมาจากภูมิประเทศแถบร้อน ฉะนั้นสภาพอากาศบ้านเราจึงเหมาะสมที่จะเลี้ยง นกคีรีบุณได้เป็นอย่างดี แต่ต้องระวังในเรื่องยุง เพราะนกคีรีบุณแพ้ยุง ถ้าโดนยุงกัดจะทำให้นกอ่อนแอ และตายได้ในที่สุด

วิธีสรุปใจความสำคัญ

ใคร.....นกคีรีบุณ.....
ทำไร.....พ่อค้านจะสั่งมาจาก ฮอลแลนด์ เยอรมัน ได้หวั่น
เมื่อไร.....มีต้นกำเนิดจากประเทศแถบร้อน
อย่างไร.....สภาพอากาศภายในบ้านเราเหมาะสมที่จะเลี้ยง.....
ผลเป็นอย่างไร.....แต่ต้องระวังในเรื่องยุง เพราะถ้าโดนยุง
กัดจะทำให้นกอ่อนแอ และตายได้ในที่สุด

สรุปใจความสำคัญ

นกคีรีบุณเป็นนกที่พ่อค้านจะสั่งมาจาก ฮอลแลนด์ เยอรมัน
ได้หวั่น แต่มีต้นกำเนิดมาจากประเทศแถบร้อน สภาพอากาศภายใน
บ้านเราเหมาะสมที่จะเลี้ยง แต่ต้องระวังในเรื่องยุง เพราะถ้าโดนยุงกัด
จะทำให้นกอ่อนแอและตายได้ในที่สุด

เฉลยแบบฝึกพื้นฐานการอ่านจับใจความที่ ๓

คำสั่ง จากข้อความต่อไปนี้ ให้นักเรียนแยกประโยคที่เป็นใจความสำคัญของเรื่อง (๘ คะแนน)

๑. อาหารมื้อหลักที่ไม่ควรดื่มน้ำคือ อาหารมื้อเช้า เนื่องจากตอนเช้าเป็นการเริ่มต้นทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิต อาหารมื้อเช้าจะทำให้ร่างกายได้รับพลังงานและสารอาหารอย่างเพียงพอ สามารถปฏิบัติงานในแต่ละวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ระยะเวลาว่างระหว่างมื้อเย็นกับมื้อเช้าห่างกันถึง ๑๒ ชั่วโมง อาหารที่ได้รับประทานตั้งแต่ตอนเย็นจะถูกเผาผลาญเป็นพลังงานจนหมดสิ้น ระดับน้ำตาลในเลือดก็ลดต่ำลง จึงทำให้ร่างกายต้องการอาหารเพื่อสร้างพลังงานใหม่

ใจความสำคัญ คือ อาหารมื้อหลักที่ไม่ควรดื่มน้ำคือ อาหารมื้อเช้า

๒. ชีวิตของคนเมืองหลวงในปัจจุบัน มีแต่ความเคร่งเครียด และเร่งรีบในการปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ทำให้บางครั้งรับประทานอาหารไม่เป็นเวลาหรือไม่ได้รับประทานอาหาร ตรงตามมื้ออาหาร บางคนต้องงดเว้นอาหารบางมื้อไปก็มี ปัญหาเหล่านี้ทำให้ร่างกายไม่ได้รับพลังงานและสารอาหารที่ต้องการอย่างเพียงพอในแต่ละวัน อันมีผลกระทบต่อสุขภาพทำให้ภูมิคุ้มกันร่างกายอ่อนแอเกิดภาวะติดเชื้อโรคได้ง่าย และเกิดเจ็บป่วยการรับประทานอาหารไม่ครบทุกมื้อ นับว่ามีโทษต่อสุขภาพอย่างยิ่ง

ใจความสำคัญ คือ การรับประทานอาหารไม่ครบทุกมื้อ มีโทษต่อสุขภาพ

๓. สาเหตุสำคัญที่ทำให้หลายคนไม่รับประทานอาหารเช้ามี ๒ ประการ คือประการแรก ไม่รับประทานอาหารเช้าเพราะไม่มีเวลาพอ นอนตื่นสาย ต้องรีบไปโรงเรียนหรือไปทำงานจึงไม่สะดวกและไม่พร้อมในการเตรียมอาหารเช้า วิธีแก้ปัญหานี้คือ การทำอาหารที่ง่าย ๆ สะดวก รวดเร็ว ไม่ต้องพิถีพิถันมากนัก เช่น ข้าวไข่เจียว ไข่ต้ม แซนวิช ฯลฯ ประการที่สอง ไม่รับประทานอาหารเช้าเพราะกลัวอ้วน หรือต้องการลดน้ำหนัก วิธีแก้ปัญหานี้ไม่ใช่การงดอาหารมื้อใด มื้อหนึ่งแต่ควรรับประทานอาหารเช้าครบทุกมื้อ โดยการควบคุมอาหารและให้ได้สารอาหารถูกต้องตามหลักโภชนาการ

ใจความสำคัญ คือ สาเหตุที่ทำให้หลายคนไม่รับประทานอาหารเช้ามี ๒ ประการ

๔. ผลการวิจัยพบว่า การรับประทานอาหารเช้าทำให้การทำงานภายในร่างกายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะร่างกายได้รับสารอาหารที่เพียงพอและมีระดับน้ำตาลในเลือดอยู่ในระดับปกติ

ใจความสำคัญ คือ ผลการวิจัยพบว่ารับประทานอาหารเช้ามีผลดีต่อระบบการทำงานภายในร่างกาย

เฉลยแบบฝึกพื้นฐานการอ่านจับใจความที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกประโยคที่เป็นใจความสำคัญ และส่วนขยายใจความสำคัญของข้อความที่กำหนดให้ต่อไปนี้ (๑๐ คะแนน)

๑. ควายเป็นสัตว์อยู่คู่กับสังคมไทยมานานตั้งแต่ครั้งบรรพบุรุษ มีความสัมพันธ์กับคนไทยอย่างแนบแน่น ควายใช้ในการทำนา ใช้ในการทำเวียนหรือใช้ในการทำศึกสงคราม เพราะเชื่องและอ่อนโยน แต่ควายที่เลี้ยงเป็นฝูงจะปราดเปรียว จับและควบคุมได้ยากกว่าควายบ้าน เพราะเป็นสัตว์ที่มีสัญชาตญาณในการป้องกันตนเองสูงในภาวะที่มีภัยถึงตัว ควายจะชอบนอนแช่ปลัก

ประโยคใจความสำคัญ ควายเป็นสัตว์อยู่คู่กับสังคมไทยมานานตั้งแต่ครั้งบรรพบุรุษ

ส่วนขยาย มีความสัมพันธ์กับคนไทยอย่างแนบแน่น ควายใช้ในการทำนาใช้ในการทำเวียนหรือใช้ในการทำศึกสงคราม เพราะเชื่องและอ่อนโยน แต่ควายที่เลี้ยงเป็นฝูงจะปราดเปรียว จับและควบคุมได้ยากกว่าควายบ้าน เพราะเป็นสัตว์ที่มีสัญชาตญาณในการป้องกันตนเองสูงในภาวะที่มีภัยถึงตัว ควายจะชอบนอนแช่ปลัก โดยเฉพาะช่วงที่มีอากาศร้อน ถ้าไม่มีปลักให้แช่แต่มิ่่น้ำมักสร้างปลักเอง โดยลงนอนเกลือกกลิ้งในบริเวณที่มีน้ำแฉะ ๆ จนเกิดเป็นแอ่ง

๒. ควายแม่น้ำ บางครั้งเรียกว่า ควายแขก เพราะมีการเลี้ยงควายชนิดนี้มากในประเทศอินเดียและปากีสถาน ควายแม่น้ำจัดเป็นควายนม เนื่องจากมีขนาดตัวใหญ่ให้น้ำนมได้ถึง ๕ ลิตรต่อวัน ลักษณะของควายแม่น้ำผิวหนังค่อนข้างมีสีดำ โครงสร้างใหญ่ เหนียงที่หน้าอกยาน

ประโยคใจความสำคัญ ควายแม่น้ำบางครั้งเรียกว่าควายแขก

ส่วนขยาย มีการเลี้ยงควายชนิดนี้มากในประเทศอินเดียและปากีสถาน ควายแม่น้ำจัดเป็นควายนม เนื่องจากมีขนาดตัวใหญ่ให้น้ำนมได้ถึง ๕ ลิตรต่อวัน ลักษณะของควายแม่น้ำผิวหนังค่อนข้างมีสีดำ โครงสร้างใหญ่ เหนียงที่หน้าอกยาน

เฉลยแบบฝึกพื้นฐานการอ่านจับใจความที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกประโยคที่เป็นใจความสำคัญ และส่วนขยายใจความสำคัญของข้อความที่กำหนดให้ต่อไปนี้ (๑๐ คะแนน)

๑. กินผักไม่ดีใคร ๆ ก็รู้ แต่ถ้าความหิวไม่ปราณี แสบท้องจนนอนไม่ได้ จะทำยังไงดีล่ะ? อะไรกินได้และอะไรกินไม่ได้ น้ำเต้าหู้ น้ำเต้าหู้ที่มีขายทั่วไปในตลาดได้รึเปล่า เป็นทางเลือกที่ดีสำหรับบรรเทาความหิวยาม กลางคืน นอกจากจะอุ่นท้องแล้ว ยังมีกรดอะมิโนทริปโตเฟนที่ช่วยให้คุณหลับสบายอีกด้วย ควรเลือกดื่มแบบที่ไม่เติมน้ำตาลและธัญพืชอะไรเลย ระบบย่อยจะได้ไม่ต้องทำงานหนักมากนัก แต่หากคิดหวานก็พออนุโลมให้ใส่น้ำตาลได้ ๑ ช้อนชา ส้ม ส้มเป็นผลไม้ที่มีสารอาหารมากมายทั้งวิตามินเอ บี ซี และอื่น ๆ แต่ก็มีน้ำตาลสูงเช่นกัน เวลากินต้องกินทั้งผลเท่านั้น ไม่ควรดื่มเฉพาะ น้ำส้มคั้น เพราะจะให้น้ำตาลในปริมาณเกินพอดี หากคุณกินแล้วต้องกลับไปทำงานต่อ รสเปรี้ยว ๆ หน้อยของส้มจะช่วยลดความเครียดและทำให้คุณรู้สึกสดชื่นขึ้น แอปเปิ้ล ถ้าเป็นแอปเปิ้ลเขียวก็ดี แต่ถ้าไม่มีแอปเปิ้ลแดงก็ได้ เพราะผลไม้ชนิดนี้มีใยอาหารสูง ทำให้คุณอิ่มท้อง แต่มีแคลอรีค่อนข้างต่ำ ลูกขนาดประมาณหนึ่งกำมือให้พลังงานไม่ถึง ๖๐ แคลอรีด้วยซ้ำ น้ำเปล่า หากคุณจำเป็นต้องอยู่ติด ควรจิบน้ำเปล่าเรื่อย ๆ เพื่อป้องกันอาการขาดน้ำ และให้ร่างกายรู้สึกสดชื่น ลองดื่มน้ำสักแก้วสองแก้ว รอสัก ๑๐ นาที หากท้องยังร้องไม่หยุด ค่อยตรงเข้าไปคันตู้เย็นหาตัวช่วยบรรเทาความหิวอื่น ๆ

ประโยคใจความสำคัญ กินผักไม่ดีใคร ๆ ก็รู้ แต่ถ้าความหิวไม่ปราณี แสบท้องจนนอนไม่ได้ จะทำยังไงดีล่ะ ? อะไรกินได้และอะไรกินไม่ได้

ส่วนขยาย น้ำเต้าหู้ เป็นทางเลือกที่ดีสำหรับบรรเทาความหิวยามกลางคืน ควรเลือกดื่มแบบที่ไม่เติมน้ำตาลและธัญพืชอะไรเลย ระบบย่อยจะได้ไม่ต้องทำงานหนักมากนัก แต่หากคิดหวานก็พออนุโลมให้ใส่น้ำตาลได้ ๑ ช้อนชา ส้ม ส้มเป็นผลไม้ที่มีสารอาหารมากมายทั้งวิตามินเอ บี ซี และอื่น ๆ แต่ก็มีน้ำตาลสูงเช่นกัน เวลากินต้องกินทั้งผลเท่านั้น ไม่ควรดื่มเฉพาะ น้ำส้มคั้น เพราะจะให้น้ำตาลในปริมาณเกินพอดี เปิ้ล ถ้าเป็นแอปเปิ้ลเขียวก็ดี แต่ถ้าไม่มีแอปเปิ้ลแดงก็ได้ เพราะผลไม้ชนิดนี้มีใยอาหารสูง ทำให้อิ่มท้อง

๒. คนที่จะเป็นคนฉลาดรอบรู้จะต้องเป็นคนที่รู้จักหน้าที่ตนเองเมื่อรู้ว่าตนเองเป็นนักเรียน ก็ควรศึกษาเล่าเรียนอย่างเต็มที่ ตั้งใจเรียนอย่างสุดความสามารถ และรู้จักค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ นอกจากรู้หน้าที่แล้วควรมีวินัยและความรับผิดชอบสามารถควบคุมความประพฤติของตนเองให้ทำในสิ่งที่ควรกระตือรือร้นที่จะทำในสิ่งที่ถูกต้อง

ประโยคใจความสำคัญ คนที่จะเป็นคนฉลาดรอบรู้จะต้องเป็นคนที่รู้จักหน้าที่ตนเอง

ส่วนขยาย เมื่อรู้ว่าตนเองเป็นนักเรียน ก็ควรศึกษาเล่าเรียนอย่างเต็มที่ ตั้งใจเรียนอย่างสุดความสามารถ และรู้จักค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ นอกจากรู้หน้าที่แล้ว ควรมีวินัยและความรับผิดชอบสามารถควบคุมความประพฤติของตนเองให้ทำในสิ่งที่ควรกระตือรือร้นที่จะทำในสิ่งที่ถูกต้อง

เฉลยแบบฝึกพื้นฐานการอ่านจับใจความที่ ๒

คำสั่ง จงขีดเส้นใต้ประโยคใจความสำคัญจากข้อความที่กำหนดให้ (๘ คะแนน)

๑. ศิลปะแห่งการฟังนั้นไม่ได้หมายถึง การนั่งปล่อยให้ผู้อื่นพูดฝ่ายเดียว การทำเช่นนั้นง่ายเกินกว่าที่จะนับว่าเป็นศิลปะ ศิลปะการฟังจึงหมายถึง ความสามารถที่จะชักจูงผู้พูดให้หันเข้ามาหาเรื่องที่เขานัด คือ แสดงให้เห็นว่าตนกำลังฟังคำพูดของเขาด้วยความตั้งใจ

๒. ประเทศที่พัฒนาแล้วต่างตระหนักกันดีว่า การศึกษานั้นเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศที่ยอดเยี่ยมที่สุด การเร่งรัดพัฒนาทางวัตถุใดๆ จักล้มเหลวสิ้น หากประชาชนยังด้อยการศึกษา

๓. วัดกับคนไทยมีความเกี่ยวพันกันอย่างลึกซึ้งตลอดมา ในสมัยก่อนวัดเป็นทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตประจำวัน เป็นโรงเรียนอบรมสั่งสอนเด็ก เป็นศาล ไกล่เกลี่ยข้อขัดแย้งของผู้ใหญ่

๔. ความสมบูรณ์ของชีวิตมาจากความเข้าใจชีวิตเป็นพื้นฐาน คือเข้าใจธรรมชาติ เข้าใจความเป็นมนุษย์ และความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกันระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับธรรมชาติ มีความรักความเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์และธรรมชาติอย่างจริงใจ

๕. ความเครียดทำให้เพิ่มฮอร์โมนอะดรีนาลีนในเลือด ทำให้หัวใจเต้นเร็ว เส้นเลือดบีบตัว กล้ามเนื้อแข็งตึง ระบบย่อยอาหารผิดปกติและเกิดอาการปวดหัว ปวดท้อง ใจสั่น แข็งขา อ่อนแรง ความเครียดจึงเป็นตัวการที่เร่งให้แก่เร็ว

๖. สารอาหารในข้าวกล้องจะช่วยให้ร่างกายแข็งแรงและช่วยป้องกันโรคอ้วน ข้าวกล้องมีสารเส้นใยมากกว่าข้าวขาว ๘ เท่า ข้าวกล้องจะช่วยดูดซับไขมันและน้ำตาลในอาหาร แล้วขับออกมาเป็นกากอาหาร ทำให้ไขมันและน้ำตาลซึมเข้ากระแสเลือดน้อยลง

๗. ปลาจากจังหวัดสมุทรสงครามหรือแม่กลองกินอร่อยกว่าปลาทูน่าน้ำอื่น เพราะนวลดินและระบบน้ำ บริเวณกันอ่าวไทยแถบจังหวัดสมุทรสาครและสมุทรสงครามโดยเฉพาะบริเวณปากน้ำและกันอ่าวแม่กลองจะเป็นดินเลนร่วนซุยซึ่งมีนวลดินที่ทำให้ปลาทูอร่อย

๘. คนโบราณท่านแบ่งการปกครองในบ้านไว้ดังนี้ คือ สามิเป็นใหญ่ นอกบ้าน ซึ่งหมายความว่า สามิเป็นผู้มีภาระหน้าที่ทำงานภายนอกบ้าน เป็นงานอาชีพหาเงินเลี้ยงครอบครัว ส่วนภริยาเป็นใหญ่ในบ้าน ซึ่งหมายความว่า ผู้รับผิดชอบในการปกครองดูแลกิจการในบ้านซึ่งเป็นพวกการบ้านงานครัวนั่นเอง หรือ "สามิเป็นผู้หา ภริยาเป็นผู้เก็บ (เงิน)" การแบ่งหน้าที่ของสามิและภริยากันเช่นนี้ทำให้คนแต่ก่อนอยู่ด้วยกันอย่างสันติสุข